

Date: 27th December-2024

MATEMATIKA FANIDA MISOL VA MASALALARNI O'RGATISHDA
QIZIQARLI METODLAR VA TEXNOLOGIYALAR

Radjabova Shohista Axmetovna
Osiyo xalqaro universiteti magistri

Annotatsiya: Mazkur maqolada matematika fanini o'rgatishda qiziqarli metodlar va zamonaviy texnologiyalardan foydalanishning afzalliklari tahlil qilinadi. Qiziqarli yondashuvlar orqali o'quvchilarning matematika faniga qiziqishini oshirish, o'zlashtirish darajasini yaxshilash va ijodiy fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirishga xizmat qiluvchi strategiyalar keltiriladi. Shuningdek, interaktiv vositalarning ta'lim jarayonidagi roli yoritiladi.

Kalit so'zlar: Matematika ta'limi, qiziqarli metodlar, texnologiyalar, interaktiv ta'lim, innovatsion yondashuv.

Kirish

Matematika ta'limning asosiy poydevori hisoblanib, o'quvchilarning mantiqiy va analitik fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi. Ammo ko'pchilik o'quvchilar uchun matematika murakkab va qiziqarsiz bo'lib tuyulishi mumkin. Bu holatni o'zgartirish uchun qiziqarli metodlar va zamonaviy texnologiyalardan foydalanish lozim. Qiziqarli darslar nafaqat fan o'zlashtirilishini yaxshilaydi, balki o'quvchilarning o'rganishga bo'lgan ishtiyoqini oshiradi.

Asosiy qism

Matematika fanini o'rgatishda qiziqarli metodlar

1. **O'yinli yondashuv:** Matematik o'yinlar o'quvchilarning fan bilan qiziqishini oshirish uchun samarali vositadir. Masalan, "Matematik lotto", "Kim tezroq hisoblaydi?" kabi o'yinlar yordamida asosiy matematik amallarni mustahkamlash mumkin.

2. **Loyiha asosida o'qitish:** O'quvchilarni real hayotdagi matematik muammolarni hal qilishga jalb qilish ularning amaliy bilimlarini oshiradi. Masalan, "Oilaviy budjetni hisoblash" yoki "O'z biznes rejangni yarat" kabi loyihalar orqali matematik bilimlar mustahkamlanadi.

3. **Krosskurikulum yondashuv:** Matematika fanini boshqa fanlar bilan bog'lash orqali o'quvchilarda mavzu bo'yicha yaxlit tushunchalarni shakllantirish mumkin. Masalan, geometriyani san'at yoki tarix bilan bog'lash orqali qiziqishni oshirish.

Zamonaviy texnologiyalar roli

Texnologiyalar ta'lim jarayonini qiziqarli va samarali qilishda muhim ahamiyatga ega. Quyidagi texnologiyalar matematika o'qitishda keng qo'llaniladi:

1. **Interaktiv doskalar:** Matematik grafiklar va diagrammalarni interaktiv tarzda tushuntirish uchun foydalaniladi. Bu orqali murakkab mavzularni ham sodda va tushunarli qilib yoritish mumkin.

Date: 27thDecember-2024

2. **Mobil ilovalar va onlayn platformalar:** “Khan Academy”, “GeoGebra”, “Prodigy Math” kabi platformalar va ilovalar yordamida o‘quvchilar mustaqil ravishda bilim olish imkoniga ega bo‘ladilar.

3. **Virtual va kengaytirilgan reallik:** VR va AR texnologiyalari geometriya va matematik modellashtirishni ko‘rgazmali qilish imkonini beradi. Bu vositalar yordamida o‘quvchilar uch o‘lchovli ob‘yektlar bilan ishlash imkoniyatiga ega bo‘ladilar.

4. **Gamifikatsiya:** O‘quv jarayoniga o‘yin elementlarini kiritish orqali o‘quvchilarning faolligini oshirish mumkin. Masalan, matematik topshiriqlarni bajarib, ochkolar yig‘ish yoki darajalarni oshirish kabi motivatsion elementlar qo‘llaniladi.

Metod va texnologiyalarning afzalliklari

- **Qiziqishni oshiradi:** Zamonaviy texnologiyalar va o‘yin elementlari yordamida matematika darslari yanada qiziqarli bo‘ladi.

- **Ko‘rgazmalilikni ta‘minlaydi:** Murakkab matematik tushunchalarni vizual materiallar yordamida tushuntirish samaradorlikni oshiradi.

- **Amaliy ko‘nikmalarni rivojlantiradi:** Real hayotga oid vazifalar orqali o‘quvchilarda matematik bilimlarni qo‘llash ko‘nikmalari shakllanadi.

- **Mustaqil o‘rganish imkoniyatini yaratadi:** Mobil ilovalar va onlayn platformalar yordamida o‘quvchilar o‘z vaqtlarida mustaqil ta‘lim olishlari mumkin.

Amaliy misollar

- **Geometriya darsida:** Virtual reallik texnologiyalaridan foydalanib, uch o‘lchovli shakllarni vizual o‘rganish. Bu orqali o‘quvchilar figuralarning hajmi va yuzasini hisoblashni tezroq tushunadilar.

- **Matematik tenglamalarni o‘rganishda:** Gamifikatsiya elementlarini kiritib, har bir to‘g‘ri yechim uchun ball berish. Bu o‘quvchilarni faol ishtirok etishga undaydi.

- **Darsdan tashqari faoliyatda:** “Matematik kvest” uyushtirish orqali mavzuni mustahkamlash. Masalan, har bir bosqichda matematik masalani yechib, keyingi darajaga o‘tish.

Xulosa

Matematika fanini o‘qitishda qiziqarli metodlar va texnologiyalarni qo‘llash ta‘lim jarayonining samaradorligini sezilarli darajada oshiradi. Ushbu yondashuvlar o‘quvchilarda matematik bilimlarni chuqurroq o‘zlashtirishga, fanlarga bo‘lgan qiziqishni oshirishga va ijodiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirishga xizmat qiladi. Zamonaviy texnologiyalar esa o‘quvchilarning bilim olish jarayonini yanada qulay va samarali qiladi. Shu sababli, o‘qituvchilar ushbu vositalarni kengroq joriy etishlari zarur.

ADABIYOTLAR:

1. Ruziyeva, M. Y. (2020). About color symbols in folklore. *Journal of critical reviews*. ISSN-2394-5125 VOL, 7.
2. Ruziyeva, M. Y., & Aslonova, S. S. (2021). Theoretical and Practical Foundations of Teaching Folklore In Primary School. *Middle European Scientific Bulletin*, 10.
3. [Lyro-epic literary fairy tales in uzbek children's literature](#)

Date: 27thDecember-2024

4. MY Ruziyeva, S Lobar
5. Yoqubovna, R. M. (2017). Expression of Attitude to Colors in Turkic National Ritual Songs. *ANGLISTICUM. Journal of the Association-Institute for English Language and American Studies*, 6(1), 54-68.
6. Yokubovna, R. M. (2020). About color symbols in folklore. *JCR*, 7(17), 461-466.
7. Ruziyeva, M. Y., & Lobar, S. (2023). Lyro-epic literary fairy tales in Uzbek children's literature.
8. Bahrievna, P. N., & Ro'ziyeva, M. Y. (2023). Reforms and Innovations in the Educational System in Uzbekistan. *American Journal of Public Diplomacy and International Studies* (2993-2157), 1(6), 47-51.
9. Ro'ziyeva, M. Y. (2020). COLOR SYMBOLISM IN UZBEK FOLKLORE. *Theoretical & Applied Science*, (5), 277-284.
10. Ruzieva, M. Y. (2022). SYMBOLISM OF MYTH, SYMBOL AND COLOR. *Ann. For. Res.*, 65(1), 2719-2722.
11. Ruzieva, M. (2016). Colour and its psychoanalytical interpretation in folklore. *Язык и культура (Новосибирск)*, (23), 127-130.
12. Ro'ziyeva, M. Y. (2020). Color symbolism in Uzbek folklore. *ISJ Theoretical & Applied Science*, 05 (85), 277-284.
13. Uzbekistan, B. Qualitative properties and imagery of Colors.
14. Ro'ziyeva, M. Y. (2021). O'qish darslarida fasllar bilan bog'liq matnlar va ularning ahamiyati: DOI: 10.53885/edinres. 2021.86. 66.011 Ro 'ziyeva MY, Boshlang 'ich ta'lim nazariyasi kafedrasini mudiri, fffd (PhD) Madinabonu Xayrulloeva, BuxDU, boshlang'ich ta'lim yo'nalishi 4 kurs talabasi. In *Научно-практическая конференция* (pp. 23-24).
15. Ro'ziyeva, M. (2021). FOLKLORSHUNOSLIKDAGI YANGI BOSQICHLAR VA ULARNING TA'LIM JARAYONIDAGI AHAMIYATI: Mohichehra Ro'ziyeva, BuxDu Boshlang'ich ta'lim nazariyasi kafedrasini mudiri, PhD, dotsent. In *Научно-практическая конференция* (pp. 21-22).

